

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se vrnejo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. Lastnik honorarji lista „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane drugega z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-97.

Naročnina znaša: Za celo leto . . . . . K 24.—
za pol leta . . . . . „ 12.—
za tri mesece . . . . . „ 6.—
Za nedeljske izdaje za celo leto 5-20
za pol leta 2-90

EDINOST

Glavno političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Redne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašati se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglašitve v obrtnikov . . . . . mm po 10 vln.
Oglašitve, zahvale, postavnice, oglašitve denarnih za-
vodov . . . . . mm po 20 vln.
Oglašitve v tekstu lista do pet vrst . . . . . K 5—
vsaka nadaljnja vrsta . . . . . „ 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašitve sprejema inšerlatni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerlatni oddelček se nahajata v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilni račun št. 841.652.

Pogrebne svečanosti v Trstu

Eskadra s trupli prestolonasledniške dvojice prispe v Trst v četrtek v prvih jutranjih urah.

Preiskave o zaroti se nadaljujejo. - Bosenski sabor se zaključil. - Ustava ne bo suspendirana. - Viharna seja hrvatskega sabora. - Srbska vlada opozorila avstrijsko na nevarnost prestolonaslednikovega potovanja v Bosno. - Aretacije v Ljubljani.

Istrske deželnozborske volitve. - Ožja volitev v Puli.

Pogrebne svečanosti za prestolonaslednikom in soprogo v Trstu.

(Z uradne strani).

Z ozirom na različne vesti, ki krožijo po mestu glede na prihod vojnih ladij, s katerimi prispete trupli prestolonasledniške dvojice Franca Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberške v Trst, smo se obrnili na pristojna mesta in smo dobili sledeče zanesljive podatke: Eskadra vojne mornarice z dreadnoughtom »Viribus Unitis« na čelu prispe jutranjih urah. Natančen čas ni določen, pač pa je gotovo, da se zaseda eskadra do četrte ure zjutraj v našem pristanišču. Kakor je znano se nahajata trupli prestolonaslednika in njegove soproge na dreadnoughtu »Viribus Unitis« na tržaška tla.

Pogrebne svečanostne odredbe.

Prostor za izkrcanje je določen na obrežju pred Ljudskim vrtnom na Velikem trgu. Tamkaj se postavi mrtvaški oder pred katerim zavzame svoje prostore vsa tržaška katoliška duhovščina s škofom msgr. dr. Karlinom na čelu. Na desni strani, če gledamo od morja proti mestni palači je določen prostor za najvišje vladno uradništvo, na levi strani mrtvaškega odra pa za mestni občinski svet. Pred prostorom za občinski svet, bližje proti morju je določen prostor za trgovsko in obrtniško zbornico, na desni strani pa prostor za ostalo državno uradništvo. Pred vsemi temi zastopstvi državnih in avtonomnih uradov, če gledamo proti morju, pa je določen prostor za deputacije drugih izven-tržaških uradov in društev.

Na obeh straneh ljudske vrta je določen prostor za tržaško šolstvo in je upati, da bodo udeleženi pogrebnih svečanosti vse tržaške šole.

Blagoslovljenje.

Trupli prestolonaslednika in njegove soproge preneso kakor smo že rekli na mrtvaški oder. Okrog 8 ure bo škof msgr. Karlin ob asistenci vse tržaške duhovščine blagoslovil krsti in opravil vse ostale mrtvaške obrede.

Izprevod po mestu.

Po končanih cerkvenih obredih se razvrsti nato izprevod na južni kolodvor. Izprevod otvori oddelek redarstva na konjih. Nato bo sedela stotinja infanterije, za njo vozovi z vencji, potem križ, za njim duhovščina s škofom, potem pa oba pogrebna voza nalašč naročena za ta pogreb. Za vozovoma s krstama bo sledilo prestolonaslednikovo spremstvo, za njim najvišje državno uradništvo, potem častniški zbor, državno uradništvo, občinski svet, druge avtonomne občine (z učenci) in končno deputacije društev. Izprevod bo zaključevala stotinja infanterije in oddelek stražnikov na konjih. To je oficijelna razporedba izprevoda, potem pa bo prihajalo občinstvo.

Izprevod pojde izpred namestništva čez Veliki trg, po Borzernem trgu, Corsu, ulici Sv. Antona, Vojasnični ulici, čez Vojasnični trg skozi Ghegovno ulico na južni kolodvor pred glavni dohod, kjer blagoslovi msgr. dr. Karlin ponovno krsti.

Častno stražo bo tvorila stotinja infanterije in oddelek mornarice. Nato preneso krsti v dvorni vlak, ki odide s tržaške postaje ob 10 uri dopoldne. Po ulicah, koder se bo pomikal izprevod bo tvorilo špalir vse vojaštvo tržaške garnizije, vsi mornarji eskadre, vsi policijski in finančni stražniki, orožništvo, občinski stražniki in gasilci.

Okrog 6 ure zjutraj se začno zapirati ulice po katerih se bo pomikal izprevod. Na raznih krajih bodo nameščene ambulance, kjer bodo na razpolago občinstvu zdravniki rešilne postaje in uradni zdravniki.

Društva, ki se nameravajo udeležiti pogrebnih svečanosti in izprevoda po deputacijah, korporativno, z društvenimi zastavami ali brez zastav, morajo svojo udeležbo že tokom današnjega dneva ob uradnih urah (od 8 zjutraj do 2 popoldne) prijaviti č. kr. policijskemu ravnateljstvu, ki ukrepa o vseh podrobnostih tičočih se pogrebnih svečanosti.

Meščanje!

Njegova cesarska in kraljevska Visokost prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand in njegova prevzvišena soproga vojvodinja Hohenberška, žrtvi strahovitega zločina, sta naša prezgodnja in nepričakovano smrt v Sarajevu v nedeljo, 28. t. m.

Grozna tragedija, ki združuje v morečih bolesti preljubljenega vladarja, ki ga v njegovi visoki starosti tako hudo udarja nesreča, in mlade sirote, prizadete po najbrkejši boli že v njihovi zorni mladosti, napolnjuje vsako plemenito srce z najglobljim ginjenjem.

Zemski ostanki žrtve, namenjeni k svemu zadnjemu počitku, prispejo v naše mesto v sredo popoldne in se odpeljejo odtod na Dunaj in Artstetten, kjer se pokopljejo v petek.

Da se pokaže tudi na zunanjo sožalje ob tej pretežki žalosti, pozivljamo meščane, da izvesijo žalne znake tokom treh dni pogrebnih svečanosti, in to od srede popoldne dalje.

Trst, 30. dne meseca junija 1914. leta.
Župan: Valerio.

Pogreb prestolonasledniške dvojice.

DUNAJ 30. (Izv.) Kolikor je dosedaj znano, boste razpostavljeni krsti prestolonasledniške dvojice v petek od 8 do 10 dopoldne v dvorni kapeli. Ob 4 popoldne boste nato trupli blagoslovljeni. Cerkevni akt bo izvršil kardinal nadškof Piffl. Krsti boste v petek zvečer odpeljani na grad Artstetten, kjer bo definitivni pogreb v soboto dopoldne in ne, kakor se je prvotno poročalo, že v petek ponoči.

Zato bodo zastopali tuje vladarje samo dunajski poslaniki. Tudi še ni gotovo, če bo pogreb vojaški, ali samo občajni dvorni.

MONAKOVO 30. (Kor.) Kralj je naznanil na Dunaj, da se udeleži osebno pogreba nadvojvode Franca Ferdinanda in njegove soproge.

Testament prestolonaslednika že odprt.

DUNAJ 30. (Izv.) Oporoka prestolonaslednika je bila depozirana v neki praški notarski pisarni. Prvič jo je odprl na Dunaj neki praški notar in jo izročil dvornemu ceremonijarju knezu Montenuovu, ki jo je v prisotnosti posebne komisije zapечатil in nato izročil cesarju. Ta je ukazal, naj se oporoka takoj odpre, kar se je tudi zgodilo. O vsebini oporoke se varuje seveda najstrožja tajnost.

Vojaška pisarna prestolonaslednikova bo razpuščena.

DUNAJ 30. (Izv.) Vojaška pisarna prestolonaslednika, ki je bila od leta 1913, ko je bil imenovan nadvojvoda Franc Ferdinand za generalnega inspektorja celokupne armade, izredne važnosti, bo že prihodnje dni razpuščena. Agende pripadejo cesarjevi vojaški pisarni, ki ji načeljuje general Wolfram. Cesarjeva vojaška pisarna bo radi tega znatno povečana.

Položaj v Sarajevu.

SARAJEVO 30. (Izv.) Današnja noč je potekla popolnoma mirno. Bilo je aretiranih le 6 oseb in še te radi zoperstavljanja policijskim oblastim. Po ugotovitvi identitete so bili takoj vsi zopet izpuščeni. V političnih krogih se zatrjuje, da bosenska ustava sicer ne bo sistirana, pač pa zaključen sabor, da tako ugasne imuniteta poslancev in se lahko raztegne preiskava tudi nanje.

Pogled na ulice je skrajno žalosten. Vsi srbski lokali so popolnoma demolirani. Le sempatije je videti na ulici kakega Srba. Večina srbskih hiš je zastražena od vojaštva. Po mestu se govori, da bo vpo-kojena cela vrsta uradnikov v politični službi, od najnižjih pa do najvišjih. Zatrjuje se, da tuji detektivji, ki so spremljali prestolonasledniško dvojico na njiju potovanju, odklanjajo vsako odgovornost. Neki detektiv je celo pripovedoval, da ga je atentator Princip tik pred atentatom še vprašal, v katerem avtomobilu se bo vozil nadvojvoda. Imel je Principa za čisto nedolžnega dijaka in mu vse natančno razložil. Pri prvem atentatu, ki ga je izvršil Cabrinović, je bila ranjena tudi soproga srbskega podpredsednika bosenskega sabora, dr. Dimovića, ki je gledala z okna svojega stanovanja na prihod prestolonaslednika.

Hišne preiskave se nadaljujejo.

Policija zaplenila že več bomb in mnogo orožja.

SARAJEVO 30. (Izv.) Policija nadaljuje s hišnimi preiskavami. Na stanovanju neke ženske je našla skrito bombo. Ženska se je takoj ustrelila. Pri trgovcu Mitrije-

vću so dobili štiri nabite samokrese. Policija vztraja pri trditvi, da gre za obišrno zaroto.

Cintizem atentatorjev.

SARAJEVO 30. (Izv.) Oba atentatorja sta zaprta v vojaškem avditorijatu, v II. nadstropju, v zv. Filipovičevem taborišču. Cabrinović, ki se mu je atentat ponesrečil, je takoj, ko je izvedel, da se je posrečil potem Principov atentat, vzkliknil cinčno: »Hvala Bogu, vsaj ne pridem zaman pred sodišče. Vojvodinjo obžalujem, a se ne da pomagati. Glavna stvar je, da se je atentat popolnoma posrečil! — Tre-tja bomba, ki so jo našli na mestu atentata neeksplozirano, je bila izročena vojaški komisiji, da jo preišče.

Cesar silno ozlovoljen nad Bilinskim.

DUNAJ 30. (Izv.) V političnih krogih se mnogo razpravlja o včerajšnjih avdijskih skupnega finančnega ministra Bilinskega pri cesarju. Cesar je baje sprejel Bilinskega silno nemilostljivo. Očital mu je, da je uprava Bosne slaba in da je bosenska vlada nezadostno informirana o razpoloženju v Bosni. Bilinski je ponudil nato cesarju svojo demisijo, a cesar mu je baje odgovoril, da sedaj ni časa razmišljati o tem in da mu bo že pozneje naznanil, s katero osebo ga hoče nadomestiti. Bilinski je odšel iz Schönbrunnna silno konsterniran. Z uradne strani se sicer te vesti označujejo kot izmišljene, toda v političnih krogih jim kljub temu popolnoma verujejo.

Aretacije v Ljubljani.

LJUBLJANA 30. (Izv.) Policija je aretirala tu dva dijaka, voditelja jugoslovanske nacionalistične mladine, med njima znanega dijaka Endlicherja. Dijaka sta bila aretirana radi vsesrbske nacionalistične propagande.

Avdijske pri cesarju.

DUNAJ 30. (Izv.) Cesar je sprejel ob 8 dopoldne novega prestolonaslednika Karla Franca Jožefa v enurni avdijski. Ob 9 je bila nato v dolgi privatni avdijski prestolonaslednikova soproga nadvojvodinja Zita. Za njo sta prišla vsak posebej grof Stürgkh in grof Tisza. Izrazila sta oba cesarju sožalje in se posvetovala z njim o odredbah, ki so postale potrebne vsled katastrofe v Sarajevu. Ob 1 popoldne je bil v avdijski zunanji minister grof Berchtold, ki je imel nato razgovor z grofom Tiszo, ki je odšel potem že zvečer nazaj v Budimpešto, odkoder se vrne na Dunaj v petek, da se udeleži pogreba.

Poslanik Vesnić proti obdolžitvam srbskega naroda.

PARIZ 30. (Izv.) Srbski poslanik v Parizu, dr. Vesnić, v tukajšnjem dnevniku »Figaro«, odločno zavrača obdolžitve proti srbskemu narodu. Obenem tudi potrjuje, da je srbska vlada sama opozorila dunajsko policijo na nevarnost potovanja prestolonasledniške dvojice v Bosno. Vesnić zaključuje z željo, da sarajevski dogodki ne bodo ustavili zbliznaja med obema državama, ki že jako napreduje.

Viharna seja hrvatskega sabora.

ZAGREB 30. (Kor.) Ob 11 dopoldne so vstopili v dvorano člani vlade, na čelu ban baron Skerlec in poslanci, vsi v črnih oblekah. Predsednik Medaković je stopil na estrado. V tem trenutku je nastal med klopni pravaške stranke šum in ropot in začuli so se nekateri klicji. Iz klopi večine pa so odgovorili klicji proti opoziciji: »Poslušajte! Poslušajte! Mir!«

Poslanec Zatluka je zaklical nato večini: »Vi nam boste ukazovali, da naj bomo mirni? Ali ste prinesli morda kakšno bombo s seboj? Ta klic je bil signal za splošen polom. Frankovci so se vzdignili, raz sedežev, začeli so tolči in vpiti: »Proč s koalicijo! Proč s Srbi! Doli z morilci!«

Predsednik je odredil kljub temu kralvalu, da naj prebere zapisnikar zapisnik zadnje seje. Zapisnikar je začel brati, toda Frankovci so delali tak ropot, da ga ni nihče slišal. Razlegali so se samo klicji: »Doli z morilci!«

Ko so Frankovci videli, da zapisnikar še ne preneha brati, so začeli metati vazne tiskane protokole. Poslanci večine in pa Starčevićeve stranke pa so ostali popolnoma mirni in so jih pustili razgrajati. Čakali so mirno, da preide ta navlihta. To pa je Frankovce še bolj užejilo in še huje so začeli kričati: »Doli z morilci! Mi nismo denuncijanti, mi povemo resnico! Vse te je belgradska roka! Vpijete in polom sta trajala dober četrt ure. Med tem je prebral zapisnikar zapisnik in dvignil se je predsednik Medaković, da bi prebral sozhalno izjavo. In zopet so se oglašili Frankovci: »Mi ga ne pustimo govoriti, on ne sme prebrati izjave. Med tem so se dvignili člani vlade, poslanci in občinstvo na galeriji, da bi poslušali predsednika. Frankovci so razsajali naprej. Začeli so psovati večino. Klicali so jim med drugim tudi: »Vi ste inavgurirali srbski kurz! V tem je prekinil predsednik sejo. Med pavzo so ostali Frankovci v dvorani in so še naprej kričali proti Srbom in proti večini. Išli so se klicji: »Hrvatje morajo izstopiti iz koalicije!« Galerija je tem klicem živahno sledila.

Po zopetni otvoritvi se je hrup nadaljeval. Frankovci so strahovito vpili. Slišali so se klicji: »Srb nima tu nič ukazovati, doli s Srbi! Hrvatsko-srbske koalicije ni več! Slava spominu Franca Ferdinanda, katerega je umorila srbska roka! V deželnem zboru so volnili! Vi živite od srbskega denarja! Velezldajalci! Deželni zbor naj se razpusti!«

Predsednik je zopet prekinil sejo. — Ko je zopet otvoril, se je hrup nadaljeval. Kljub temu pa je prebral predsednik sozhalno izjavo, v kateri tudi stoji: »V nepojmljivi blaznosti se je dvignila hudodelska roka, da uniči plemenito življenje in da zavije vladarsko hišo in vse narode, ki dele dobro in slabo s svojim vladarjem v žalost in žalovanje. V tem težkem trenutku se zbirajo v ljubezni in zvestobi vsi narodi okrog svojega vladarja, tako tudi celotni narod hrvatski in mi kot njegovi zastopniki. Se ožje nas veže vez s prestolom in z vladarsko hišo, vez, ki se ne da strgati.« — Med tem se je nadaljeval silen hrup v klopih Frankovcev. Prot predsedstvu lete stenografski zapisniki in drugi papirji. Neprestano se nadaljujejo

klic: »Proč s Srbi! Dolj z morilci!«
Večina je sprejela izjavo z viharne
»Slava« klici, ki so se ponavljali, ko so za-
puščali postanice večine dvorano. Fran-
kovići so ostali in klicali: »Čast spominu
Franca Ferdinanda!«
Ko so zapustili Frankovići deželnozbor-
sko poslopje so se zopet ponovili na česti
protisrbski klici. Deželni zbor bo zastopan
tudi pri pogrebu.

V Zagrebu se nadaljujejo protisrbski izgedi.

ZAGREB 30. (Izv.) Popoldne so se zo-
pet pričeli zbirati po ulicah pristaši Fran-
kove stranke, in njihovi voditelji so skoraj
napravili zopet razpoloženje za protisrbs-
ke izgede. Pred Starčevićevim domom
so imeli razni govorniki na množico nago-
vore, istotako potem pred Jelacičevim
spomenikom. Množica je udrla potem pred
»Narodno kavarno« in pričela kričati:
»Ven s Srbi! Pobite morilce!« Udri so
nato v kavarno in razbili vso notranjo
opravo. Policija je bila najprej pasivna,
potem pa je posegla po orožju in je bilo
pri tej priliki več oseb ranjenih in aretiranih.
Demonstranti so skušali potem udrati
pred hišo saborskega predsednika dr. Me-
dakovića, a je bila dotična ulica dobro
zastražena. V Vlaški ulici so demonstranti
oropali trgovino srbskega trgovca Dučića.
Ob 10 zvečer so se ekscesi ponovili s po-
dvojenjo silo. Prihiteji je moralo orožni-
štvo. Frankovići so nosili tudi danes v
sprevodu prestolonaslednikovo sliko in
trdijo, da je neki Srb vrgel vanjo kame-
nje. Ob 11.30 ponoči vladajo v posamez-
nih okrajih še vedno manjši nemiri.

Demonstracije na Dunaju.

DUNAJ 30. (Izv.) Tu so se vršile pred
Schwarzenbergovim spomenikom danes
protisrbske demonstracije, pri katerih je
bila baje zažagana tudi srbska zastava.
Množica je odšla nato po Ringu, kjer so
imeli razni govorniki navdušene govore,
ki so jih zaključevali z besedami: »Na vojno
proti Srbiji!« Zvečer se je po mestu
zatrijevalo, da sta dobila srbski poslanik
in pa generalni konzul celo vrosto grozilnih
pism, da naj takoj izgineta, sicer da bosta
ubita.

»Reichspost« napada kralja Petra in kralja Nikolo.

DUNAJ 30. (Izv.) Žalostne dogodke v
Sarajevu dunajski listi sedaj silno izrab-
ljajo za gonje proti Jugoslovanom, zlasti
pa proti Srbom. Današnja »Reichspost«
prinaša neki dopis, baje iz visokih oficir-
skih krogov, v katerem pravi: Odpotova-
nje kralja Petra v kopališče in kralja Ni-
kole v inozemstvo, je jako značilno de-
jstvo, ki dokazuje, da sta oba srbska vla-
darja namenila za nameravani atentat in se
nataša za ta čas odtegnila javnemu živ-
ljenju.

Razna sožalja.

GRADEC 30. (Kor.) Danes popoldne je
imel mestni svet žalno sejo v kateri je
izrazil vladni komisar dvorni svetnik pl.
Underrain globoko zgražanje in žalova-
nje ljudstva. Med drugim je rekel: Naj že
bo to podlo dejanje blazen čin posameznika,
naj bo madež človeka nevredne ne-
hvaleže, isti kake zarotniške zveze, člove-
ški genij jokaje pred tako podivjanostjo si
zakrije glavo. Dvojno bol občutijo srca
prebivalcev mesta Gradca, posebno še
ker je rajstno mesto nadvojvode Franca
Ferdinanda. V tem trenutku se spominja-
mo v dolžni udanosti in spoštovanju plem-
enitega srca, kateremu tudi ta strašna
bolest ni bila prizanešana. V tej uri skup-
nega žalovanja, čutijo vsi posebno občut-
no koliko tisoč nepretrglih vezi veže
narode avstrijske z našim cesarjem in z
celo našo vladarsko hišo. — Mestna ob-
čina bo položila na krsto prestolonasled-
nika vence z belo-zelenimi trakovi in bo
zastopana tudi pri pogrebu s posebno de-
putacijo pod vodstvom vladnega komisar-
ja. Na dan pogreba bo prvi okraj eno uro
in sicer prvo uro pogreba javno razsvit-
ljen.

INOMOST 30. (Kor.) V žalni seji dežel-
nega zbora je sporočil predsednik, da je
izrazil italijanski konzul namestniku povod-
dom atentata sožalje.

DUNAJ 30. (Kor.) Predsednik cari-
gradske zbornice je poslal predsedniku av-
strijske zbornice dr. Sylvestru sledečo so-
žalno brzojavko: Parlament Carigrad.
Globoko užalostenega zaradi strašnega a-
tentata, katerega žrtvi sta postala prestol-
onaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand
in njegova soproga me pooblašča turška
zbornica, da izrekam državnemu zboru
odkriti sožalje in izraze globoke žalosti.
Temu sožalju se pridružujem tudi osebo
z zagotovilom udanega spoštovanja. Pred-
sednik Halyl.

DUNAJ 30. (Kor.) Občinski svet in me-
stni svet sta imela danes izredne seje, ki
sta potekli kot veličastni manifestaciji v
izraz sožalja.

MADRID 30. (Kor.) Vsi listi z ogorče-
njem obsojajo zločinski atentat vsled ka-
terege je osiveli monarh tako strašno
udarjen in izražajo obenem tudi gorke
simpatije za kraljico Marijo Kristino.

BERLIN 30. (Kor.) Predsednik zbornice
je poslal avstro-ogrskega poslaniku v
Berlinu v imenu pruske zbornice brzojav-
no sožalje.

BUDIMPEŠTA 30. (Kor.) Poslanska
zbornica je imela danes žalno sejo. Vsi
poslanci so prišli črno občeñeni. Predse-
dnik je prebral sožalno izjavo in govoril
med drugim: Ogrski narod ljubi svojega
vladarja. S celim srcem se pridružuje
vedno njegovemu veselju in njegovji ža-
losti. Vsak posameznik v našem narodu

je čutil vsak udarec usode, ki je zadel na-
šega vladarja v tej dolgi blagoslovni polni
dobi vladanja. Iz src 20 milijonov Ogrov
odmeva globoka žalost, ki je zadel na-
šega kralja. Dvajset milijonov čutečih duš
se obrača danes v globoki žalosti in z
globokim sožaljem na knežje sirote. Od
te žalosti prevzet, predlagam, da naj za-
beležijo visoka zbornica to globoko sožalje
tudi v zapisnik. Dalje naj se pooblasti
predsednik, da položi to globoko sožalje
na stopnice visokega prestola. Zbornica
naj sklene, da se udeleži pogreba in naj
suspendira seje dokler niso končane po-
grebne svečanosti. Tudi naj se predsednik
pooblasti, da ukrene vse potrebno za to
žalno svečanost in odredi po svečanostih
zopet sejo. Na to je govoril v imenu od-
sotnega min. predsednika grofa Tisze fi-
nančni minister dr. Teleszky, ki se je pri-
družil izvajanjem predsednika.

KRAKOV 30. (Kor.) Na vseh javnih in
na več zasebnih poslopih vise črne za-
stave. Listi prinašajo posebne izdaje in na-
padajo z najostrejšimi besedami zločinski
atentat.

PRAGA 30. (Kor.) Mestni kolegij je
imel izredno žalno sejo v kateri se je
sklenilo, da se pošlje kabinetni pisarni so-
žalna brzojavka.

BRNO 30. (Kor.) Moravski deželni zbor
je imel danes žalno sejo.

GRADEC 30. (Kor.) Namestnik grof
Clary-Aldringen je poslal v svojem in v
imenu podrejenih mu uradnikov kabinet-
nemu ravnatelju baronu Schiesslu brzo-
javno sožalje.

DUNAJ 30. (Kor.) V znak žalovanja po
nadvojvodi in njegovi soprogi ho dunaj-
ska borza v petek zaprta. V današnji seji
je izrazil predsednik sožalje. Borzni ko-
misar je sporočil da bo poslal ta izraz so-
žalja vodji finančnega ministra.

DUNAJ 30. (Kor.) Predsedstvo občinskega sveta bo položilo v imenu mesta
Dunaja na krsto knežje dvojice dva kras-
na venca in barvah mesta Dunaja.

ISL 30. (Kor.) Župan v Islu, cesarski
svetnik Leithner, je dobil danes popoldne
iz Schönbrunn sledečo brzojavko: »Nje-
govu Veličanstvo cesar se srčno zahva-
ljaje Vašemu prebivalstvu, občinskemu
zastopni in vsemu prebivalstvu Isla za iz-
kazano zvesto udanost in toplo sožalje.
Po naročilu cesarja grof Paar.«

Deželnozbornske volitve v Istri.

Slovenski okraj.

PAZIN 30. (Izv.) Rezultat današnjih de-
želnozbornskih volitev v Istri v volilnem
razredu mest, trgov, tržišč in obrtnih kra-
jev, je sledeči:

Hrvatski okraj:

I. V enajstem volilnem okraju, z glav-
nim voliščem Pazinom, je izvoljen dr.
Kurelić Sime, odvetnik v Pazinu. Kurelić
260, Italijan 34 glasov.

II. V trinajstem volilnem okraju, z
glavnim voliščem Voloskim, je izvol-
jen oficijelni kandidat »Pol. društva za
Hrvate in Slovence v Istri«, dr. Cervar
Gjuro, ki je dobil 253 glasov. Njegov
protikandidat, tržaški odvetnik dr. Brn-
čić je dobil 118, italijanski kandidat dr.
Constantini pa 114 glasov.

III. V tretjem volilnem okraju, z glav-
nim voliščem Pulom, je ožja volitev med
hrvatskim kandidatom Stihovićem in ka-
moršem Fabro. Stihović je dobil 375,
italijanski kandidat Fabro 258, morna-
riški kandidat Morari 148, socialist Anton
Pirz 42 glasov.

Italijanski okraj:

I. okraj Pula: Izvoljen dr. Rizzi (libe-
ralec), ki je dobil 187 glasov. Hrvat Stih-
ović 33, mornariški kandidat 18, so-
cialist 5 glasov.

II. okraj Pula: Izvoljen kamoraš prof.
Carvin z 289 glasov. Hrvat Stihović 67,
mornariški kandidat 93, socialist 12 gla-
sov.

III. Volilni okraj Koper: Izvoljen libera-
lec dr. Belli.

V. Volilni okraj Piran: Izvoljen libe-
ralec dr. Ventrella.

VI. Volilni okraj Rovinj: Izvoljen libe-
ralec dr. Bartoli.

VII. Volilni okraj Izola — Miše: rezultat
še neznan.

VIII. Volilni okraj Poreč: Izvoljen libe-
ralec dr. Tulij Sbiša.

IX. Volilni okraj Buje — Umag: Izvoljen
liberalec dr. Franco.

X. Volilni okraj Vodnjan: Izvoljen libe-
ralec dr. Dominik Sbiša, 156 glasov, slo-
vanski kandidat 28 glasov.

XI. Volilni okraj Mali in Veliki Lošinj: Izvoljen
liberalec Nicolich.

XII. Volilni okraj Črez — Krk: Izvoljen
liberalec dr. Chersich.

Krvavi izgedi povodom Vsepollškega sokolskega zleta v Bial.

BIALA 30. (Izv.) O priliki zadnjega
Vsepollškega Sokolskega kongresa, ki se
je vršil v nedeljo, je prišlo do krvavih
spopadov med Poljaki in Nemci. Sokoli
so se razvrstili na kolodvoru za izpoved
in odšli nato proti Narodnemu domu. Na
mostu so Nemci napadli izpoved. Med
Sokoli in Nemci je prišlo do pravcate bit-
ke. Policija je bila brez moči. Poljakov
je bilo ranjenih 55, med njimi 14 težko.
Ranjena sta bila tudi poslanca Dobija in
Zamorski. Nemci imajo 40 ranjencev. Med
bojem je padlo na obeh straneh tudi več
strelcov. Konečno je bilo poklicano vo-
jaštvo, ki je demonstrante razgnalo. Ven-
dar pa so se demonstracije nadaljevale
še pozno v noč.

Proračunski provizorij podaljšan za 6 mesecev.

DUNAJ 30. (Izv.) Jutrnja uradna »Wien-
ner Zeitung« priobči zasilno odredbo po
§ 14, s katero se podaljšuje proračunski
provizorij do 31. decembra 1914. Istočasno
priobči uradni list tudi odredbo po § 14,
ki modificira zakon z dne 16. decembra
1906 o pokojninskem zavarovanju privat-
nih nastavljenecv.

Volitve v Italiji.

RIM, 29. (Kor.) Pri nedeljskih volitvah
so zmagali v Rovigo, Fano, Fermo in na
voliščih v Umbriji konstitucionalci v Cata-
niji in Mosi pa socialisti. V Florenci so
potrebne nove volitve.

Rusko sožalje.

PETROGRAD, 29. (Kor.) Povodom
smrti nadvojvode Franca Ferdinanda in
in njegove soproge je poslal ruski car Ni-
kolaj cesarju in kralju Francu Jožefu so-
žalno brzojavko. — Zunanji minister Sa-
zonov je pozval ruskega poslanika na Du-
naju, pl. Šebeka, da izroči avstro-ogrski
vladi sožalje ruske vlade. — Danes so se
zglasili pri avstrijskem poslaniku v Petro-
gradu veliki knezi Jurij Mihajlovič, Sergij
Mihajlovič in Andrej Vladimirovič, dalje
ministrski predsednik Goremiokini, ministri
Sazonov, Frederiks, Suhomlinov, Grigo-
rovič in Dimašev, senator Argiropulo, ravnatelj
pisarne zunanje ministristva, baron
Schilling, vsi poslaniki in diplomatični za-
stoppniki tujih držav, več zastopnikov drž-
avnega sveta, ter so izrazili globoko so-
žalje avstrijski vladi in avstrijskemu ce-
sarju in kralju Francu Jožefu.

Odhod angleške mornarice iz Kiela.

KIEL 30. Danes ob 7 zjutraj so odplule
skoz kanal tri angleške križarke proti Se-
vernemu morju. Kmalu nato so odplule
ostale bojne ladje, ki so peljale okoli Ska-
gena.

Čete Prenk Bib Dode napredujejo.

DUNAJ 30. (Izv.) »Albanische Korre-
spondenz« poroča iz Drača: Čete Preńka
Bib Dode polagoma napredujejo in so
zavzele danes mesto Prezo, 25 km od
Drača.

Potovanje Turkhan paše v Rim.

DRAC 30. (Izv.) Naglo odpotovanje mi-
nistrskega predsednika Turkhan paše v
Rim in na Dunaj se smatra kot nekaj beg,
ker se je baje v mestu govorilo, da se pri-
pravlja proti njemu atentat.

Iz oterajšnje popoldanske posebne izdaje »Edinosti«.

METKOVIČ, 30. (Izv.) V zgodnjih ju-
tranih urah je že nešteta množica občin-
stava pričakovala pred tukajšnjim kolodvo-
rom prihoda vlaka, s katerim ste imeli
dospeti v Metkovič trupi prestolonasled-
nika nadvojvode Franca Ferdinanda in
njegove soproge vojvodinje Honenber-
ške. Vse mesto je v črni zastavi. Na
kolodvoru je bila postavljena častna stot-
nija infanterijskega polka in pa oddelek
vojne mornarice. V pristanišču pa je
čakal majhen parnik vojne mornarice
»Dalmat«, ki naj bi popeljal krsto na ve-
liko vojno ladjo »Viribus Unitis«.

Ob 6 zjutraj je pripeljal poseben dvo-
jni vlak trupi prestolonaslednika in nje-
gove soproge na kolodvor. Z vlakom je
prispelo tudi spremstvo prestolonasled-
nikovo. Na kolodvoru je pričakoval vlaka
dalmatinski namestnik grof Attems, potem
deputacije častnikov ter odposlanci raz-
nih oblasti in prebivalstva. Ob železniš-
ki progi je stalo prebivalstvo v nešteti
množicah. Bilo ga je na tisoče in je od-
kritih glava pozdravljalo izpoved.

Mornarji so dvignili krsto iz železniškega
voza. Katoliški duhovniki so izvršili nato
cerkvene obrede ob zvonjenju vseh zvono-
v v Metkoviču. . . . Nato je ob grme-
nju bobnov krenil mrtvaški izpoved iz
kolodvora proti pristanišču. Krsta umrlega
prestolonaslednika je bila pokrita v voj-
no zastavo. Mornarj so nato vkrcali krsto
na parnik »Dalmat«, ki je bil ves pokrit z
venci. Ob strelih generalne desarže, ki
jo je oddala častna stotnija, je parnik
nato odplul. Na parniku se je nahajal tudi
dalmatinski namestnik grof Attems. Pred
parnikom je vozil torpedni čoln.

Prebivalstvo iz vseh krajev obali je v
velikanski množicah stalo odkrito na ob-
režju, z gorečimi svečami v rokah. Ko je
plul parnik mimo njih, so množice pokle-
kale in katoliški duhovniki so ob zvonjenju
zvonov blagoslovljali krsto.

Ko je parnik dospel do izliva reke Ne-
retve v morje, je krenil proti dreadnoughtu
»Viribus Unitis«, ki je pozdravil mrt-
vega prestolonaslednika z 19 topovskimi
strelji. »Dalmat« se je potem približal
dreadnoughtu, nakar so obe krsti dvignili
na krov vojne ladje. Na zadnjem koncu
vojne ladje »Viribus Unitis« je bila pri-
pravljena kapelica, okrašena z vojnimi za-
stavami in avstrijskimi štandartami. Du-
hovščina vojne ladje je blagoslovila krsto.

Ob 9 popoldne so nato ponovno zag-
metli topovi in »Viribus Unitis« je dvignil
sidra ter z vojno zastavo na pol droga
krenil proti Trstu.

»Viribus Unitis« prispe v Trst v četrtek
zjutraj in se potem trupi prestolonasled-
nika in njegove soproge prepeljeta z vla-
kom južne železnice na Dunaj, kamor do-
spete v četrtek zvečer. Opolnoči ju pre-
peljejo potem v cesarski dvor. V petek
dopoldne bo dovoljen občinstvu dostop
k mrtvaškemu odru. V petek dopoldne
se bože krsto ponovno blagosloviti, nakar
je zvečer prepeljejo v Arnstetten, kjer je
položo v rodblansko rakev prestolonasled-
nikove rodilne.

Aretnice Srbov. — Dr. Šola aretiran.

SARAJEVO, 30. (Izv.) Kakor poročajo,
je bil na dan atentata aretiran v neporo-

ni bližini, kjer je »Prinčip« izvršil atentat, u-
rednik »Srpske tleči«, Busar. Nadalje se
zatrjuje, da je bil danes aretiran tudi glav-
ni urednik »Naroda«, Radulović, proti ka-
terima je državno pravdnivstvo dvignilo
obtožbo zaradi hujskanja.

MOSTAR, 30. (Izv.) Snoči je bil v Neve-
sinju aretiran predsednik srbske radikal-
ne opozicijske stranke, takozvane »Nar-
odove« skupine, dr. Atanajiz Šola in sicer
zaradi dozdevnega hujskanja proti obla-
stim. Po drugih poročilih pa je bil dr. Šola
aretiran, češ, da je klical srbskemu kralju
»Živjo«, kar pa se splošno smatra za iz-
ključeno aretacija dr. Šole in Jeitanovi-
ča je vzbudilo po vsej Bosni splošno kon-
sternacijo.

SARAJEVO, 30. (Izv.) Tekom včeraj-
šnjega dneva in tekom potekle noči je bilo
v Sarajevu aretiranih nad 300 oseb. Ve-
čino jih je oddala varnostna oblast garni-
zijskemu sodišču. Več aretastov je bilo
pozneje zopet izpuščenih v svobodo, ker
je šlo te za malenkostne prestopke.

Viharne protisrbske demonstracije. Srbi se branili z orožjem.

ZAGREB, 30. (Izv.) Snoči je prišlo tu
zopet do velikanskih protisrbskih izgedov.
Frankovići so aranžirali najprej pa-
trijotični izpoved, ki pa je bil le krinka s
katero so prikrili izgede proti Srbom! —
Množica je vedno naraščala in je potem
začela razbijati srbske trgovine in okna
na srbskih hišah. Tako je razbila vsa okna
na hiši saborskega predsednika dr. Me-
dakovića in na palači srbske cerkvene ob-
čine. Tudi na hiši srbskega Sokola so raz-
bila vsa okna. Pri večini srbskih trgovin
so razbili naplne table.

Frankovići so izdali parolo, da sedanj
saborski predsednik dr. Medaković ne sme
več predsedovati saborskim sejam. Zato
je tudi tisočoglavna množica tekem vse-
ga dopoldneva oblegala saborsko poslopje
in kričala: »Doli s Srbi! Dr. Medaković
naj takoj odstopi!« — Situacija v Zagrebu
je zelo resna.

SARAJEVO, 30. (Izv.) Tekom včeraj-
šnjih protisrbskih demonstracij, ko so iz-
gredniki kakor divji naskakovali srbske
trgovine, so se nekateri srbski trgovci
uprli izgrednikom. Med temi so bili tudi
trije brate Jovičići. Izgredniki so pridrili
tudi pred trgovino, k je last bratov Jovi-
čičev in je bila zaprta ter zavarovana z
železnimi zatvornicami. Izgredniki so na-
valili na trgovino, razbili železne zatvor-
nice in skušali potem vdreti v trgovino, da
bi jo opustošili. Trije brate trgovci so se
nahajali v trgovini in eden njih, videč, da
hoče podvignati množico vdreti v trgovino,
je vzel revolver in ustrelil proti množici.
Ena kroglica je zadel nekega izgrednika,
ki je nosil cesarjevo sliko. Razgrajč je bil
nevarno zadet in se je takoj zgrudil na
tla. Brate trgovci, videči, da se ne morejo
ubraniti so skušali pobegniti. Dvema se je
posrečilo, tretji brat, Tatiinir, pa je padel
v roke razsajeni množici, ki ga je skoraj
do smrti pretepla. Rešil ga je končno neki
vojak. Pri Jovičiću so našli veliko revol-
verskih patron.

Vest o atentatu in prestolonaslednikova deca.

PRAGA, 30. (Izv.) »Hlas Naroda« po-
roča, da je vest o strahovitih sarajevskih
dogodkih dospela na prestolonaslednikov
grad v Konopištu v nedeljo zvečer. Seve-
da pa se prestolonaslednikovo otrokom,
ki so na tak grozen način izgubili svoje
starše, niso upali povedati takoj vse re-
snice. Grofica Chohtova jim je proti ve-
čeru povedal ale, da sta oče in mati oba
nenadoma opasno obolela. Peljala jih je
nato v cerkev, da tamkaj molijo za ma-
ter in očeta. Proti 7. uri zvečer je vzgo-
jitelj dr. Stanovsky na kolikor moč go-
prizanesljivo način obvestil vse tri otro-
ke o strašni izgubi, ki jih je zadel. Pri-
zor, ki je sledil nato, se ne da popisati in
je tudi umljivo, da se je grofica Chohtova,
videča vso ono silno žalost, onesvestila.
Na gradu so se nahajali tedaj še grof Gu-
thenau s soprogo, potem knez Schwarzen-
berg, grof Nessitz in grof Schonborn, ki
so tolažili slote.

Najstrožje policijske odredbe v Sarajevu.

SARAJEVO, 30. (Izv.) Snoči je varnost-
na oblast izdala sledeče stroge odredbe:
vsaka izprememba stanovanja se mora na-
znati tekom treh ur; navadne kavarne
in gostilne morajo biti zaprte ob 8 zvečer,
boljše pa ob 10 zvečer; hišna vrata morajo
biti zaprta ob 8 zvečer; več ko tri osebe
ne smejo biti skupaj na ulici; dijaki, otro-
ci in rokodelski učenci, stari izpod 15 let,
morajo biti 7 doma; na ulici postajati je
prepovedano. Kdor se pregreši proti tem
odredbam, se kaznuje z zaporom do dveh
mesecev ali primerno denarno kaznijo.

Prorokovanje madame des Thebes.

PARIZ, 30. (Izv.) Listi živahno kome-
tirajo prorokovanje znane pariške vedeže-
valke madame des Thebes začetkom le-
tošnjega leta. Ona je prorokovala: On, ki
misli, da postane vladar, ne bo nikdar in
čisto mlad mož postane vladar. Se predno
poteče pol leta, postane namreč oni, ki
misli, da bo vladar, žrtev atentata. Isto
poti bo hodila tudi njegova soproga.

Zlo poraja zlo!

»Das eben ist der Fluch der bösen That,
dass sie fortzeugend immer böses muss
gebären.« Tako govori nemški pesnik-
gébären. Tako govori nemški pesnik-
knez Friderik Schiller v svojem »Picco-
lomiju«. Te resnice ne poznajo naši Itali-

jani, oziroma je počejo uvaževati v svoji
narodni politiki. Če si storil grdo delo, se
porajajo iz njega po naravnem zakonu le
zle posledice. Te resnice počejo uvaževati
naši Italijani, ker se love vedno le za hip-
nimi efekti. Ko pa prihajajo naravne posledice,
stočejo in tarnajo v svojih »Piccolih«. Sklenili
so zvezo z Nemci in so dosegli s tem hipen in —
efemerem efektu v njihovem boju proti nam
Slovincem. Ves italijanski tabor je zaplaval v
zadovoljstvu. Pričakovani so za se dobrega
sadu iz te zveze na bližajočih se volitvah v
Gorici in v Istri. A kaj so dosegli v resnici? V
Istri nič, ker tu je bila na volitvah v splošnem
in v razredu kmečkih občin slovska manifesta-
cija še večja nego na prejšnjih volitvah, bodi
v okrajih, kjer so bili voljeni slovsanski
kandidati, bodi v onih, kjer so res nekaj do-
segli: dosegli so, da sta jim prišla v občinski
zastop dva Nemca in da so si vezali roke nasproti
nemski infiltraciji in ekspanzivnosti, ki tvori
istotako nevarnost za Slovence in Italijane, pri
čem je razlika le ta, da smo mi ostali dosledni
v odporu proti tej nevarnosti, dočim morajo
oni še poljubljati šibo, ki bo nekaj hudo
tepla tudi njih!

Sklenili so zakon, ki pa ni nič drugega,
nego najnemoralnejši in najodvratnejši —
konkubinat: stopili so z Nemci skupno živ-
ljenje, ki more vzbujati le gnus. A kaj vi-
dimo? Ta »zakon« je še le v medenih ted-
nih, ko naj bi novoporočena uživala le še
srečo in sladkosti življenja! Naj bi uživala!
Ali jih ne uživata. To se pravi: na italijanski
strani. Se prihajajo tožbe, rekriminacije,
znaki nezadovoljstva. Notri v medenih tednih
nemško — italijanske zveze tožijo Italijani
in protestirajo proti napredujoči — germanizaciji,
proti invaziji nemškega uradništva v državne
uradnike v Primorju. Tako si Italijani niso
predstavljali te zveze. Pač so si jo predstavljali
v nasledovanju svojih ciljev tako smotreni in
neizprosno dosledni ter železno-vstrajni Nemci.
Saj so z edino to mislijo stopili v zvezo z
nesmotrenimi in politično povsem slepimi
Italijani! Le v tej slepoti je mogel »Piccolo«
za napad na vlado radi pretveznega
novoga ravnatelja državnih železnic v Tr-
stu, pripraviti imenovanje Nemca za ravnatelja,
zatrjajoči, da bodo s takim imenovanjem
zadovoljni vsi Italijani in posebno ves
italijanski trgovski svet v Trstu. Šlo mu je
le za to, da ne bi bil imenovan kdo, s katerim
bi mogli biti zadovoljni tudi Slovenci. Šlo mu
je le za hipen efekt v boju proti Slovincem!
Edina misel mu je bila, da Slovincem podloži
nogo, a nič ni mislil, kaj utegne slediti. Sledilo
je imenovanje dvornega svetnika na pomorski
oblasti. In imenovan je bil — Nemec. Tedaj
pa je italijansko glasilo še zastokalo, češ, da
je vlada drzno porušila vse stare tradicije,
po katerih je bilo vse pomorstvo na vz-
točni

razred 2 vzporednici, II., III. IV. in V. po 1 vzporednico. Učenec je v I. razredu 171, v II. raz. 112, v III. raz. 113, v IV. 83, v V. raz. 81 in v VI. raz. 72, skupno torej 632 učenek.

Na Acquedotto v mestu je tudi poleg vzporednic deške šole tudi samostojna 7 razredna dekliška šola z 8 razredi, ker ima prvi razred vzporednico. Učenec je v I. raz. 116, v II. 87, v III. 86, v IV. 73, v V. 70, v VI. 73 in v VII. 51, skupno torej 576 učenek. Iz obiska je razvidna nujna potreba razširjenja te šole in zlasti ustanovitve novih vzporednic, ker so razredi od prvega do zadnjega prenapolnjeni. Po učevalu na tej šoli 8 učiteljsko skupno z voditeljico in pomožni veroučitelj. Od teh učiteljskih moči vzdržuje država le 3 učitelje.

Vseh učencev je bilo l. 1912/13 833, letos pa 930, torej 97 več; vseh učencev pri Sv. Jakobu je bilo l. 1912/13 522, letos 632, torej 90 več; vseh učencev na Acquedotto je bilo l. 1912/13 460, letos pa 576, torej 116 več.

Leta 1912/13 je bilo na družbenih šolah v Trstu skupno 185 učencev in učenek, letos pa 2138, torej 295 učencev in učenek več, kar nam potrjuje stalen napredek slovenskega naroda v Trstu, ob enem pa nam je živa priča vzbujene narodne zavesti. To so številke, ki se ne dajo zatajiti in pretvoriti, to so tisoči ubogih slovenskih otrok, katerim ne priznata niti mesto niti vlada pravice do slovenske šole, vsled česar mora v sramoto poklicanih faktorjev vzdrževati ubogi narod sam potrebne kulturne hrame. Da bi bili to nemški ali italijanski otroci, koliko šol bi imeli na razpolago eni od vlade, drugi od mesta, le naša deca je prepuščena narodu samemu, tako, da tvorimo glede šolstva v Trstu popolno avtonomijo, kateri se brez vseh postav in zakonov radevolje odzivajo tržaški Slovenci kakor tudi naša osrednja matica, in ne puščamo naše mladine brez vzgoje v slovenskem jeziku. In ako bi slovenski narod ničesar drugega ne storil kot to veliko delo za vzgojo tržaške slovenske dece, moralo bi se mu priznati njegovo kulturno misijo, katero ima in bo imel v bodočnosti na juhu ob obali Jadranskega morja.

Razven ljudskih šol pa mora vzdrževati naša šolska Družba tudi otroške vrtce v Rocolu, Rojanu, pri Sv. Jakobu, na Vrdelci, v Škedenju, pri sv. Mar. Magd. Zg., pri sv. Ivanu in v najnovjšem času tudi v Kolonji. Vseh otrok na teh vrtcih je 847, kar dokazuje, da so bili vsi otroški vrtci kot protitež italijanskim otroškim vrtcem in rekreacijam nujno potrebni, kajti le malo ali nič onih slovenskih otrok, ki bi hodili enkrat v italijanski otroški vrtec, bi šli v slovenske šole, vsled česar bi se popolnoma odtujili naši šoli ter

Da more vzdrževati naša Družba vse te obsežne šole in prenapolnjene otroške vrtce je treba pač posebne požitvalnosti v kateri se v resnici odkljuje naš narod v Trstu, vsled česar se ga vedno in povsod stavi za vzgled narodne požitvalnosti. In res lahko rečemo, da nikjer v primeri ne daruje ljudstvo toliko za izobrazbo naše mladine kakor v Trstu, da se nikdar in nikjer ne strašijo rodoljubne nabiralke in nabiralci narodnega davka dela in naprav ter tudi osebnih naporov kakor ravno v Trstu. Gotovo je, da naše poročilo ne sme pozabiti onih divjaških napadov od strani nekaterih naših italijanskih »cittadinov«, ki so se ponižali na nivo divjaških rodov srednje Afrike vsled svojega nekulturnega postopanja napram našim delavnim nabiralkam o priliki cvetličnih dni. Sramujejo se svojega postopanja in skušajo z lažmi pokriti svoje zločinske napade, katere so povzročili pravzaprav italijanski tržaški časopisi. Toda mi se ne strašimo več in smo pripravljeni za boj, ker smo prepričani, da mora zmagati v boju pravica nad krivico, ker znamo dobro, da so ti boji predpriprava za večje in slavnije zmagave, katere mora izvojevati naš narod na tem ozemlju, ako bo imel za seboj vedno tako neustrašne in požitvalne čete, pred seboj pa velike cilje osvobodjenja slovenskega naroda v tržaškem mestu in okolici od tujega jarma.

Vsi stroški za vzdrževanje slovenskih šol so znašali preko 80.000 kron, za vzdrževanje vrtcev pa okrog 30.000 kron, razven tega pa je zgradila Družba šolsko poslopje pri Sv. Jakobu, ki je tudi stala skoro 400.000 K. Temu nasproti žal naša podružnica ni mogla prispevati s temu primerno svoto, kajti pripomniti je treba, da obstoji v Trstu in okolici danes 18 podružnic, katere so vse na delu za zbiranje darov in narodnega davka. Iz blagajniškega poročila se prepičamo natančneje o dohodkih in izdatkih, toda bodi mi dovoljeno že v tem poročilu omeniti narodno mladino, ki se tudi to leto ni strahla truda za prireditev velikega Ciril-Methodovega plesa, ki je tudi letos prinesel nekaj tisočakov za našo potrebno Družbo. Neutrudljiv je naš »drotinar«, ki kljub mnogobrojnim poslom vestno izvršuje službo izterjevalca s čemur je dokazal, da se z malimi zneski tekem časa nabere lepa svotica, vsled česar seveda tudi g. protidrotinar vestno prispeva i nadalje v korist naše Družbe. Omeniti moram tudi I. skupino uradnikov, ki je z mesečnimi doneski prispevala Družbi znatno svoto.

Da se naše šolstvo v Trstu tako dobro razvija je zasluga zlasti tudi našega učitelstva, ki se s posebno ljubeznavo posveča mladini in ji je pripravilo v majhnem obsegu zabavišče, razven tega pa jo zbira tudi v izvenšolskih urah v telovadnici, kjer se navaja mladina k narodni zavednosti in neomahljivosti.

O vseh korakih našega podružničnega delovanja in o vseh darovih je obveščala naša »Edinost« slovensko javnost, za kar ji bodi izrečena tukaj zahvala. Število članov naše podružnice žali bože nikakor ni v primeri s številom našega naroda v Trstu in potrebami Družbe za razvoj narodnega šolstva v Trstu, vsled česar je potrebno, da se vsi oni, ki še niso člani sami priklade, kajti čast in ponos vsakega Slovenca zahteva, da je član vsaj ene podružnice.

Ko je podal g. tajnik še nekaj podatkov glede notranje uprave podružnice je zaključil:

»Velika in vzvišena je naloga naše Družbe, katero morajo podružnice kot trdna korenina po svojih najboljših močeh podpirati k uspešnemu razvoju njenih velevažnih narodnih institucij. Razvoj in napredek našega šolstva zaznamujemo z veseljem od leta do leta, vsled česar smo prepričani, da tudi naši deci zasije lepše solnce, da bo vendar enkrat dobivala vzgojo v svojem jeziku v šolah, na katerih ne bo krvavih žuljev naroda trpina, ampak katere bodo vzdrževali oni faktorji, kateri so po zakonu v to poklicani.

Mi pa ne mirujemo, dokler ne izvolumo svojemu narodu njegovih najelementarnejših pravic, kajti vsled našega stalnega narodnega napredka smo trdno prepričani, da bomo živeli, kajti le oni narod, ki ne napreduje, je obsojen na smrt. Naš narod je čil in krepak, njegov vsestranski napredek priznavajo tudi vsi naši narodni nasprotniki, vsled česar ne smemo odnehati, dokler ne zasije solnce narodnega osvobodjenja nad našim ljudstvom in našo dečo, dokler bo narod sam upravljal vse svoje posle ter odločeval sam o svoji usodi, dokler ne bo na svoji zemlji svoj gospod in neodvisen od vseh naših narodnih nasprotnikov. Zato naprej na delo za narodno šolo in osvobodjenje naroda!«

Na to je podal blagajniško poročilo g. A. Cok, iz katerega posnemamo, da je bilo vseh dohodkov K 9113.17, izdatkov pa za razne šolske potrebe čine na šolah K 8610.34, tako, da je prebitka K 502.83. Pripomniti je, da glasom poročila plačuje moška podružnica le nekatero izdatke za vzdrževanje šol direktno, mej tem ko večino stroškov pokriva vodstvo C. M. D. v Ljubljani. Iz poročila podajemo le eno postavko med izdatki namreč znesek K 137.68, kateri izdatek je povzročila laška fakinaža, ki je razbila na slovenski šoli šipe za tako visok znesek. Za ta znesek je bila prikrajšana naša Družba vsled laškega divjaštva in 200letne laške kulture, ki nam avstrijskim državljanom krati naše imetje, katero smo si pripravili z žulji slovenskega ljudstva.

Na predlog g. K. Mahkote je bil izvoljen sledeči odbor: gg. dr. J. Abram, A. Seme, I. Cvek, dr. E. Rekar, A. Cok, F. Marinšek, ing. F. Zupančič in S. Dežela. Pri slučajnostih je stavil g. Arhar predlog, da izda podružnica oklic na vse slovenske starše, da pošljejo otroke v slovenske šole in se zlasti apelira na vjše stoje, da pošljejo svoje otroke v C. M. Šole ter da ti v slučaju, da bi bil njihov otrok radi prenapolnjenih šol ukrepanje vse potrebne korake pri kompetentni oblasti.

Ko so se nekateri zborovalci stavili razna informativna vprašanja, katere sta jim g. predsednik in g. blagajnik pojasnila, je zaključil g. predsednik občni zbor s pozivom na navzoče, da vsi do zadnjega delujejo za procvit naše podružnice in Družbe.

Dnevne vesti.

Romunska kulturna liga za ogrske Romune. V Bukarešti se je vršil te dni velik kongres kulturne lige, ki se je bavil posebno z vprašanjem ogrskih Romunov. Na kongresu je bil sklenjen sklep, katerega je poslala liga vsem ogrskim Romunom. Ta sklep se glasi glasom uradnega poročila sledeče: Kulturna liga je ugotovila, da se je vršilo v preteklem letu preganjanje Romunov med Karpati in Tiso z najnasilnejšimi sirovimi sredstvi. To preganjanje so povzročili oligarhična ogrska vlada in njeni organi v katerih je zamoril fanatizem vsak čut pravičnosti in človekoljubja. Liga izraža začudenje, s kakšnim preziranjem prenaša romunski rod na Ogrskem to nasilno preganjanje in s kako zapurnim idealizmom zre v bodočnost. Liga pošilja borilec na Ogrskem bratski pozdrav in upa, da jih bo videla v kratkem kot zmagovalce.

Domače vesti.

Za naše zunanje naročnike smo posneli iz včerajšnje popoldanske posebne izdaje najzavlačnejše vesti za današnje številko. — V Gorici se dobiva danes včerajšnja popoldanska posebna izdaja v vseh tobakarnah. — Danes popoldne ne izide posebna izdaja našega lista.

Nemški kletvinikom. Da nemški fanatični slovanozercji porabijo tudi priliko tragedije v Serajevu za nove divje gonje proti Slovanom v monarhiji in izven nje — na to smo bili pripravljani, nas ne preseneča, in le čudili bi se, če bi bilo drugače. Drugače pa moramo soditi o dejstvu,

da se je našel vojaški list — glasilo krogov torej, ki morajo dobro vedeti, kaj pomenja slovenski vojak v avstrijski vojski — ki na nečulven način, s provok »narod morilcev«, insultira ves narod sosednje države in ki naravnost pozivlje na ljuto proganjanje tudi Jugoslovancev v monarhiji sami! Kar je zagrešila »Militärische Rundschau«, (glej včerajšnje jutranje »Edinost« v vseh pod naslovom »Kdo je kriv?«), je nezaslusno. Nu, tudi za to gospodo imamo curek hladne vode na razgreto glavo. Se-li še spominjajo nekega REDLNA? Dobro. Ta mož ni bil Jugoslovian, ampak Nemeec, vendar je storil nekaj, kar je prav grdo smrdelo po velicidjalstvu!! Po našem mnenju je bilo to — ako poštujemo vse okolnosti celo še hujši zločin, nego je bil sicer res grozni in grozno vzbujajoči atentat tistega nesrečnega Principa. Razlika med Principom in Redlom je namreč ta, da je ta poslednji mlad, nedozorel, razpaljen fanatik, še brez vsake pozicije v človeški družbi, dočim je bil Redl zrel mož, člen avstrijske armade, c. in kr. štabni oficir v službi, ki je spojena ne le z veliko odgovornostjo, ampak tudi z velikim zaupanjem. In vendar! Ne iz fanatizma, ne iz razlogov politične naravi, ampak le radi svoje umazane osebne koristi je hotel ta Redl izdati svojo domovino in svojega cesarja ter izročiti vso vojsko eventuelnemu sovražniku v bodočnosti, sosedu, na katerega ravno vodilni armadni krogi pazijo z jastrebovim očesom. Za denar je hotel Redl izdati vojsko, v kateri je služil. Bil je c. in kr. oficir in Nemeec! Sedaj pa vprašamo le, kaj bi rekli vojaški krogi, ako bi mi bili tako krivični proti njim, kakor so infamni oni pri »Militärische Rundschau« proti Jugoslovonom v monarhiji in bi mi identificirali njih z izdajico in prodancem Redlom? — Protestirali bi gotovo z največjim ogorčenjem proti takemu lopovstvu. Zato pa protestiramo tudi mi in z indignacijo odbijamo nesramno žaljenje od strani onih pri »Rundschau!« Ali se jim res zdi, da ni še dovolj nesreče prinesla nad to državo ravno tista politika, ki jo sedaj oni zopet zahtevajo proti slovenskim narodom? Gospodje naj si zapomnijo: veja more biti močna in debela, ali nikdar ne tako, da bi žaga ne prišla enkrat skozi.

O slovenskih kletvinikih v Trstu za danes se molčimo. Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov ima nočjo, točno ob 7, jako važno izredno sejo, h kateri se nujno vabijo vsi člani.

Predstave orjaškega cirkusa Charles prično definitivno prve dni julija. Ta cirkus nudi posebne čare, moderne razglede, ki puščajo za seboj stari nazor, kjer spadata le konj in plesalec na vrvi. Pojm »cirkus« dobiva tu čisto novo barvo, noysem drugo lice. Charles — to ne pomenja porabo ljudi in zivali vseh svetov in plemen: Charles pomenja cel kompliciran aparat, fino razpredeljen mehanizem, tako umetno zamišljen, da se človeku zdi, kakor da stoji pred čudežnim delom. Pisalni in računski stroji ropočejo, telefoni zvonijo, tiktofoni čebnjajo, cestne lokomotive sopihajo in teški dinamopodpirajo ta koncert velikokapitalističnega obrata. To ni več navaden cirkus, kakor nam je v spominu izza mladih let, to ni navadno povprečno podjetje, kakor prihajajo vsako leto za nekoliko dni — Charles pomenja izkoriščanje najnovjših tehničnih pridobitev sploh, pomenja svet na kolesih, prevozljiv tovarniški obrat, le impozantnej, večji, ne privezan na grudo, premakljiv, vzbujajoč strmenje. Pregled je to petih delov sveta, celo zračno mesto, bolj internacionalno, nego največja trgovinska metropola. Velikopotenzen mož kot kralj v svoji premični državi, z vsemi sloji svetovnega prebivalstva, kot podaniki in svodrževalci vse interesantne te države. Vse skupaj vzgledna organizacija: od prvega svetovalca do zadnjega vazala; vsak na svojem mestu, vsak zadovoljen s svojim poklicem. In mednarodna, kakor vsi nje prebivalci in vzdrževalci, je skupnost sama. Nobena meja se ne postavlja temu impozantnemu podjetju. Neskončne tračnice mednarodnega svetovnega obrata dajejo fino zamišljeni tehniki možnost, da izkorišča z vso rafiniranostjo uporabljene pridobitve in vozijo s 5 do 6 brzovlakavih lokomotiv tri posebne vlake na stotine kilometrov daleč. Vsaka je nov traumid idej nadarjenega, dalekoglednega in modrega cirkuškega organizatorja, ki je povzdignil cirkuško umetnost, je napotil na nove poti ter je ves pisani svet z njega najrazličnejšimi posebnostmi pritegnil v potovalno državo moderne Italijanski kletvinikom. Več slučajev nam je že znanih, ko je kak pobesnel in poleg tega bedast cittadino nesramno žalil Slovence, kažoč na črno zastavo na balkonu »Narodnega doma«, češ: »Oglejte jih, najprej so ga ubili, sedaj pa so tako nesramni, da razobešajo zastave!« — Treba je tem nesramnežem malo zavezati jezik. Kaj bi rekli oni, ko bi mlajši tržaški Italijane, da so oni ubili kralja Umberto in potem da so bili tako nesramni, da so zavili vse tržaško mesto v črne zastave? Dalje, da so oni ubili predsednika francoske republike Carnota, cesarico uredbe.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Trstu

registrovana zadruga z omejenim zav.

v Trstu, Via Torre bianca 21 (v lastni hiši)

sprejema hranilne vloge in obrestuje po 4 1/2 %

vloge na dvamesečno odpoved po 4 1/2 %

vloge na šestmesečno odpoved po 5 %

daje posojla proti poroštvu na zadolžnico (menjice so izključene), ali pa na vknjižbo, oboja proti odplačevanju v poljubno določljivih obrokih na daljšo dobo.

Uraduje se vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 5. popoldne.

Svoji k svojim!

Dolžnost vsakega Slovana, ki stanuje na Greti, Rojanu ali kje drugje je, da se poslužuje v edini

narodni trgovini jestvin Anton Požar

Trst-Rojan št. 2

Velika zaloga testenin iz Il. Bistrice ter Ilkerjev, linega olja, namiznega vina, riža, kave itd. — Dobi se vsakovrstno Ciril-Methodovo blago po najnižjih cenah. Točna postrežba na dom in po poštnem povzetju od 5 kg. naprej.

Anton Ščuka

krojač

po dolgi in mučni bolezni previden s svetotajstvi za umirajoče danes ob 6 popoldne izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v četrtek dne 2. julija 1914 ob 4 in pol popoldne iz hiše žalosti, ulica Bačić št. 11.

TRST, dne 30. junija 1914.

Ta oglas velja kot direktno obvestilo.

Ans. roj. Kobač, soproga. — Marica, Mirko, Danica, otroci.

Novo Pogrebno Podjetje, Trst, Corso 47.

ZDRAVNIK Dr. D. KARAMAN

specialist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (kakor: gripa in nos)

ordinuje na svojem stanovanju v Trstu, Corso št. 12, Telef. 177/IV od 11 1/2, do 1 1/2, in od 4 1/2, do 5 1/2 pop.

Alojz Uhlfeder

Trst, V. G. Vasari 19, Trst

Zaloga bukovi in hrastovih dog za vsakovrstne pode.

Prodajalnica ur in dragocenosti G. BUCHER

(ex drug Drag. Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjeta)

Corso št. 35.

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in zvezd. ur. Krepke in svetle otarje zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure.

D. KORSANO

Specialist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij v Trstu, v ul. S. Lazzaro št. 17, I. (Palazzo Diana)

Za cerkvijo Sv. Antona novega.

Sprejema od 12. do 1. in od 6. do 7. pop. zenske od 5 do 6 popoldne.

Imperial Tigova kava

z krono

najbolji kavini prinesek.

Povsod v prodaji.

Gramofonske plošče!!

Dospel je popolen slovensko-hrvatski repertoar oper-operet, romanc, pesmi, komičnih prizorov, solo-spevov, plesnih komadov, orkestranih točk itd. Pevske točke najboljših umetnikov od K 2-50 naprej.

Edina in prikladna zaloga plošč in gramofonov.

Ceniki na zahtevo zastoj. Kd. r nabavi pri nas plošče, dobi vreden dar za gramofon. — Oglejte si takoj

Tržaški grafični urad (Stabilimento grafico Triestino)

Piazza della Borsa 13. Prvo nadstropje.

Po najvišjem pooblaščenju ces. in kr. apostolskega Veličanstva.

30. c. kr. državna loterija

v skupne vojaške dobrodelne namene

Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupni svoti 625.000 kron.

Glavni dobitek: 200.000 kron.

Žrebanje se bo vršilo javno na Dunaju 2. julija 1914. — Srečka stane 4 K.

Srečke se dobijo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III. Vordere Zollamtstrasse št. 5, v loterijskih kolekturah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupovalce srečk se dobijo brezplačno. Srečke se pošiljajo poštnine prosto.

Od c. kr. loterijske direkcije (Oddelak za drz. loterije)

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

TRST, Piazza della Caserma št. 2, I. nad. (v lastni palači) vhod po glavnih stopnicah.

POSJILA DAJE na vknjižbo 5 1/2 % na menice po 6 % na zastave in amortizacije za daljšo dobo po dogovoru. ISKOMPETUJE TRGOVSKE MENICE.

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, če tudi si ud in jih obrestuje po 4 1/2 % Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Resti davci plačuje zavod zem. - V. in za lahke po smo krom. - ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE (HRANILNE PUSICE).

Posto-hranilnični račun 16004 TELEFO št. 9.2. ima varnostno celico (safe deposit-) za shrambo vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot. popolnoma varno proti vlogni in požaru, urejeno po najnovjšem načrtu ter jo oddaja strankam na njem po nizkih cenah. Stanja vlog nad 10 milijonov kron. Uraduje ure: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne. — Izplačuje se vsak delavnik ob uradnih urah.

